

ALMANYA İSTİHBARATI VE AŞIRI SAĞ

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Analist

Analiz No : 2018 / 27

27.09.2018

Eylül ayı içinde, Almanyanın istihbarat teşkilatı olan Federal Anayasayı Koruma Teşkilatı Başkanı Hans-Georg Maassen Almanyada yükselen aşırı sağa hoşgörölü yaklaşımı nedeniyle görevden alındı. Bu gelişme sürpriz bir karar olmamıştır. Maassen Almanyada 8i Türk 10 kişinin öldürölmesinden sorumlu Neo-Nazi eğilimli Nasyonel Sosyalist Yeraltı (NSU [1]) terör örgütüne karşı verilen mücadeleyi de bloke ettiği gerekçesiyle zamanında eleştirilmiştir. Avrupanın genelinde olduğu gibi Almanyada da sağ popölizmin yükselmesiyle Hans-Georg Maassenin aşırı sağ eğilimler sergilemesinin paralellik göstermesi Alman kamuoyunda büyük ses getirmiştir. Bu durum Merkelin iktidarının eleştirilmesine neden olmuştur.

Hans-Georg Maassen, Alman istihbaratının başındaki görevinden sonra daha üst düzey bir pozisyon olan İçişleri Bakanlığı müsteşarlığı görevine getirilmiş, kamuoyunun tepkisi üzerine bu görevinden de alınarak İçişleri Bakanlığı Özel Danışmanı olarak atanmasına karar verilmiştir.[2]Bu kararsızlık Almanya Şansölyesi Angela Merkelin konumunu sarsmış, Merkel kamuoyundan özür dilemek durumunda kalmıştır.[3]Bu olay sonrasında Şansölye Merkelin otoritesi sallantıya uğramış, Maassenin görevden alınmasına rağmen başka önemli pozisyonlara getirilmesi ve maaşının aynı düzeyde kalması kamuoyunda güvensizlik yaşanmasına neden olmuştur. Merkelin itibar kaybetmesinin başka bir sonucu olarak da Merkel tarafından favori isim olarak ön plana çıkan, 13 yıldır Hristiyan Birlik (CDU/CSU) Grup Başkanlığı yapan Volker Kauder seçilememiştir. Kauderin yardımcısı Ralph Brinkhaus ise yarışı kazanan isimdir. Aşırı sağ parti AfDnin Genel Başkanı Alexander Gauland, bu gelişmeyi Merkelin otorite kaybı olarak nitelendirmiştir. AfD Meclis Grubu Başkanı Alice Weidel de Merkel döneminin sonunun başlangıcı olarak değerlendirmiştir.[4]

Avrupa genelinde aşırı sağın desteklenmesi, Almanyada da Alman İstihbarat Şefi tarafından Almanyadaki aşırı sağ görüşlü kitlelerin destek bulması skandal olarak nitelendirilmektedir. Maassen aşırı sağ sempatzanı olduğu için, Almanyadaki istihbaratın başından alınmıştır.

Yabancı düşmanlığının yaşanmadığı tek bir gün olmayan Avrupada, Birliğin kurucularından Almanya, aşırı sağ popülist söylemin güçlendiği bir ülkedir. Ancak Almanyayı, aşırı sağın geliştiği diğer Avrupa ülkelerinden farklı kılan özellik ise, bilinen tarihi geçmişine rağmen aşırı sağın resmi kamu kurumları tarafından destek bulmasıdır. NSU davası ile ilgili daha önce yaptığımız çalışmada NSU davası sonuçlanmasına rağmen kamuoyu için tatmin edici bir sonuç olmadığını kaleme almıştık.[5] NSU davası dolayısıyla göreve getirilen Maassenin NSU aleyhine hiçbir faaliyette yer almaması tepki çekmiştir. Hatta Sol Partiden Meclis Başkanvekili Petra Pau, Maassenin davayı bloke ettiğini söylemiştir.[6] Öte yandan bu tutumu, Maassenin pozisyonunun sarsılmasına neden olmuştur. Görevden alınması ise şaşırılacak bir durum değildir. Nitekim Martin Schulz bu tahminini Maassen görevden alınmadan kısa bir süre önce dile getirmişti.[7]

Yazın başından beri, yapılan kamuoyu yoklamalarında ırkçı, göçmen karşıtı AfD (Alm. *Alternativ für Deutschland*)[8] partisinin oylarının arttığı görülmektedir. Öyle ki bugün sandık başına gidilecek olsa sandıktan ikinci parti olacak kadar güçlenmesi hem aşırı sağ eğilimli olmayan Alman halkını hem de Avrupayı endişelendirmektedir.[9] Yazın yapılan kamuoyu yoklamasına göre Almanyanın en köklü partisi olan Sosyal Demokrat Partinin (SPD) iki puan kaybetmesi ve AfD'nin üç puan kazanması endişe verici olarak nitelendirilmişti.[10] Son duruma göre, Hristiyan Demokrat Birliği (CDU) ve Hristiyan Sosyal Birliği (CSU) koalisyonu %28 oy alarak ilk sırada, %18le AfD yer almaktadır. Geçtiğimiz yaz aylarında AfD karşısında direnen SPD en son yapılan kamuoyu yoklamasında %17 ile üçüncü sırada yer almıştır.[11] Alman İstihbarat eski şefi Maassenin görevden alınması sonrası AfD'nin oylarının arttığını söylemek mümkündür. Son zamanlarda Almanyada Protestan Kilisesine bağlı Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından yapılan bir araştırmaya göre ise AfD'nin oylarının neden yükseldiği sorusunun cevabı ortadadır. Araştırmanın sonucunda, Alman halkının %54ü İslamın kendi toplumlari ile uyumsuz olduğu görüşündedir. Yapılan araştırmanın bir başka sonucuna göre ise Alman halkının %69u Müslümanların Almanyada gündelik hayatın bir parçası olduğunun düşünmektedir.[12] Bu çelişkili durum, siyasetçiler tarafından da benimsenmektedir.

Bir süredir Neo-Nazi örgütlerinde görülen aşırı sağ ve ırkçılık hareketleri artık resmi kamu kurumlarının temsilcileri tarafından da sergilenmeye başlamıştır. Yükselişte olan oyları dolayısıyla endişe yaratan AfD ve aşırı milliyetçi protestolar her geçen gün güç kazanmaktadır. Daha da endişe veren nokta ise, barışın, bireylerin huzurunun ve özgürlük ve hukuk değerlerinin savunulduğu Kıta Avrupasının günümüzde içinde bulunduğu karanlık durumdur. AB, toplumdan dışlamaya ve ayrıma karşı olduklarını hedef ve değerler listesinde ifade etmektedir, ancak bu değerler kâğıt üzerinde kalmaya mahkûm gibi görünmektedir.[13]

[1]İngilizcesi: National Socialist Underground

[2]New Political Deal Over Fate of German Intelligence Chief, *Financial Times*, 23 Eylül 2018, <https://www.ft.com/content/8496b90a-bf68-11e8-8d55-54197280d3f7>.

[3]Merkel: Maassen Krizindeki Tutumum Yüzünden Pişmanım, *Sputnik*, 24 Eylül 2018, <https://tr.sputniknews.com/avrupa/201809241035350136-almanya-merkel-maassen-federal-icisleri-bakanligi/>

[4]Merkelin Otoritesi Sallantıda Mı? : Partisinin 13 Yıldır Görev Yapan Parlamento Lideri Seçilemedi, *Sputnik*, 26 Eylül 2018, <https://tr.sputniknews.com/avrupa/201809261035377206-merkel-otorite-13yildir-gorev-yapan-parlamento-lideri-secilemedi/>

[5]NSU Davası Avrupadaki Yabancı Düşmanlığı Konusunda Bir Çözümün Başlangıcı Olmaktan Uzak, *avim.org.tr*, 27 Temmuz 2018, <https://avim.org.tr/tr/Yorum/NSU-DAVASI-AVRUPA-DAKI-YABANCI-DUSMANLIGI-KONUSUNDA-BIR-COZUMUN-BASLANGICI-OLMAKTAN-UZAK>

[6]Schulz, Almanya İç İstihbarat Şefi Maassenin Ne Zaman Görevden Alınacağını Açıkladı, *Sputnik*, 17 Eylül 2018, <https://tr.sputniknews.com/avrupa/201809171035230121-martin-schulz-almanya-istihbarat-sefi-maassenin-ne-zaman-gorevden-alinacagini-acikladi/>

[7]Schulz, Almanya İç İstihbarat Şefi Maassenin Ne Zaman Görevden Alınacağını Açıkladı, *Sputnik*, 17 Eylül 2018, <https://tr.sputniknews.com/avrupa/201809171035230121-martin-schulz-almanya-istihbarat-sefi-maassenin-ne-zaman-gorevden-alinacagini-acikladi/>

[8]Türkçesi: Almanya için Alternatif

[9]Almanyada İrkçi Parti AfDnin Oyları Yükseliyor, <http://www.ensonhaber.com/almanyada-irkci-parti-afd-nin-oylari-yukseliyor.html>

[10]Radikal Sağcı AfDnin oyu SPDyi Yakaladı, *Hürriyet*, 8 Temmuz 2018, <http://www.hurriyet.com.tr/dunya/radikal-sagci-afd-nin-oyu-spdyi-yakaladi-40890544>

[11]Govt infighting in Germany boosts AfD votes, *XinhuaNet.com*, 21 Eylül 2018, http://www.xinhuanet.com/english/europe/2018-09/21/c_137484638.htm

[12]Almanyada Müslümanlara Evet, İslama Hayır, *Deutsche Welle*, 24 Eylül 2018, <https://www.dw.com/tr/almanyada-muสลu-manlara-evet-islama-hayir/a-45622201>

[13]Goals and values of the EU, *Europa.eu*,https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-in-brief_en

Yazar Hakkında :

Hazel Çağan-Elbir AVİM'de analist olarak çalışmaktadır. Çağan-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2026. "ALMANYA İSTİHBARATI VE AŞIRI SAĞ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2018 / 27. Eylül 27. Erişim Haziran 09, 2026. <https://avimbulten.org/public/tr/Analiz/ALMANYA-ISTIHBARATI-VE-ASIRI-SAG>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

@avimorgtr

<https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır